Politisk fyraftensmøde om den nationale kvalitetsundersøgelse på 3-5-årsområdet

København, 3. juni 2025

Program

Velkommen

Lisbeth Due Pedersen, chefkonsulent, KL

Kvalitetsundersøgelsen og resultaterne

Dina Madsen, områdechef, EVA og Nanna Høygaard Lindeberg, projektchef, VIVE

Hvordan kan man kommunalt arbejde med undersøgelsens resultater?

Peter Als, formand for Børne- og Skoleudvalget og Marie Louise Refsgaard, direktør, Ballerup Kommune

Drøftelser ved bordene og fælles opsamling i plenum

National understøttelse af undersøgelsens resultater

Caroline Howard Grøn, teamleder, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet

Opsamling i plenum og tak for i dag

Kvalitet i kommunale daginstitutioner for 3-5-årige børn

Regionale møder

VIVE
DET NATIONALE FORSKNINGS- OG ANALYSECENTER FOR VELFÆRD

Danmarks evaluerings institut

Undersøgelsen er repræsentativ

100 daginstitutioner

56 kommuner

185 stuer

Undersøgelsen bygger på:

Observationer af det pædagogiske læringsmiljø

Data om rammeforhold fra de deltagende institutioner, kommuner og Danmarks Statistik

Interviews med pædagogisk personale i 10 daginstitutioner

Kvaliteten er vurderet med observationsredskabet KIDS

- Redskabet er udviklet i Danmark og bygger på forskning om gode betingelser for børns trivsel og udvikling
- Redskabet afspejler det fælles pædagogiske grundlag

Relationer
- Barn-voksen relation
- Støtte til børnenes indbyrdes relationer

Leg og aktivitet
- Børneinitieret leg
- Støtte til børnenes leg
- Vokseninitierede aktiviteter

Fysiske omgivelser
- Indendørs
- Udendørs

Overordnede resultater

- Stor forskel på kvalitet i de pædagogiske læringsmiljøer

Overordnede resultater

- Stor forskel på kvalitet i de pædagogiske læringsmiljøer

- I 27 % af daginstitutionerne vurderes stuerne i forskellig kvalitetskategorier

Fremragende

God

Understøtter alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse – og kan forventes at gøre en kompenserende positiv forskel for børn i udsatte positioner

Tilstrækkelig

Børnene bliver passet på forsvarlig vis, og miljøet understøtter i en *vis* grad børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Kan ikke forventes at gøre en positiv kompenserende forskel for børn i udsatte positioner.

Utilstrækkelig

Understøtter i *lav* grad børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Kan ikke forventes at gøre en positiv kompenserende forskel for børn i udsatte positioner.

Ringe

God kvalitet

- Samspil er præget af rummelige mønstre
- Længerevarende samtaler om oplevelser
- Samspil er anerkendende
- Trøster og hjælper til følelsesregulering
- Støtter børnefællesskaber
- Blik for børn i udsatte positioners deltagelse
- Støtter legemuligheder
- Mange forskellige aktiviteter, der er alderssvarende og tilpasses børnenes perspektiver
- Indretter med gode legesteder med bredt og varieret legetøj. Legepladsen er indrettet med blik for at minimere forstyrrelser

Utilstrækkelig kvalitet

- Samspillet er præget af trange mønstre
- Samtaler er få og kortvarige
- Tonen er præget af irettesættelse, og skæld ud kan forekomme
- Lav grad af trøst og hjælp til følelsesregulering
- Lav grad af støtte til børnefællesskaber
- Lav grad støtte til børn i udsatte positioners deltagelse
- Lav grad af støtte til børns legemuligheder
- Få aktiviteter, og de er ikke altid alderssvarende og tilpasses børnenes perspektiver
- Der er ikke nok varieret legetøj tilgængeligt for børnegruppen indenfor, og der mangler steder hvor børnene kan finde ro.

Relationer

Barn-voksen-relationen vurderes højere end støtte til børnenes indbyrdes relationer

Styrke anerkende og sensitive relationer

17 % På 17 % af stuerne er personalet ’ofte’ eller ’næsten altid’ sensitive ift. barnets behov, oplevelser, intentioner og følelser.

17 % På 17 % af stuerne reagerer personalet 'ofte' eller 'næsten altid’ med irettesættelse.

Styrke støtten til børns indbyrdes relationer og fællesskaber

2 %

På 2 % af stuerne er personalet ’ofte’ eller ’næsten altid’ opmærksomme på børnenes fællesskaber.

6 %

På 6 % af stuerne mægler personalet 'ofte' eller 'næsten altid’ i konflikter mellem børnene.

Leg og aktivitet

Leg og aktivitet er **det område ud af tre, der i gennemsnit vurderes lavest**

Styrke opmærksomhed på børns perspektiver og engagement i aktiviteter

18 % På 18 % af stuerne tilpasser personalet ’ofte’ eller ’næsten altid’ aktiviteterne til børnenes engagement

3 % På 3 % af stuerne igangsætter og faciliterer personalet ’ofte’ eller ’næsten altid’ lege

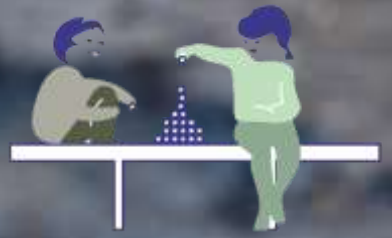

Styrke børns legemuligheder

3 %

På 3 % af stuerne igangsætter og faciliterer personalet 'ofte' eller 'næsten altid' lege

Styrke deltagelsesmuligheder for børn i udsatte positioner

2 %

På 2 % af stuerne er personalet ’ofte’ eller ’næsten altid’ opmærksomme på alle børns deltagelse – også børn i udsatte positioner

4 %

På 4 % af stuerne støtter personalet ’ofte’ eller ’næsten altid’ børn, der har brug for hjælp i leg

Fysiske omgivelser

Resultater for kvaliteten af de fysiske omgivelser indendørs

Resultater for kvaliteten af de fysiske omgivelser udendørs

6 nationale udviklingsbehov

Undersøgelsen peger på, at der i de pædagogiske læringsmiljøer er behov for at styrke:

1. De anerkendende og sensitive samspil og relationer mellem personale og børn.
2. Støtten til børns indbyrdes samspil, relationer og fællesskaber.
3. Børns legemuligheder.
3. Opmærksomheden på børns perspektiver og engagement i de pædagogiske aktiviteter.
4. Deltagelsesmuligheder for børn i udsatte positioner.
5. Fysiske omgivelser indenfor, der fremmer leg, fordybelse og steder til ro.

Rammeforhold

Normeringer

Årsnormeringer

Gennemsnitlig årsnormering: **5,9 børn pr. pædagogisk medarbejder** i institutionen

Gennemsnitlig årsnormering for pædagoger: **12,3 børn pr. pædagog**

Dagsnormeringer på observationsdagen

Gennemsnitlig dagsnormering: **7,2 børn pr. pædagogisk medarbejder** på stuen

Gennemsnitlig pædagognormering på observationsdagen: **22,3 børn per pædagog**

Normeringerne varierer over dagen

Børn pr. pædagogisk medarbejder:

- Morgen, kl. 8.30: 6,4 børn
- Formiddag, kl. 11.00: 5,4 børn
- Middag, kl. 12.30: 11,8 børn
- Eftermiddag, kl.15.25: 5,5 børn

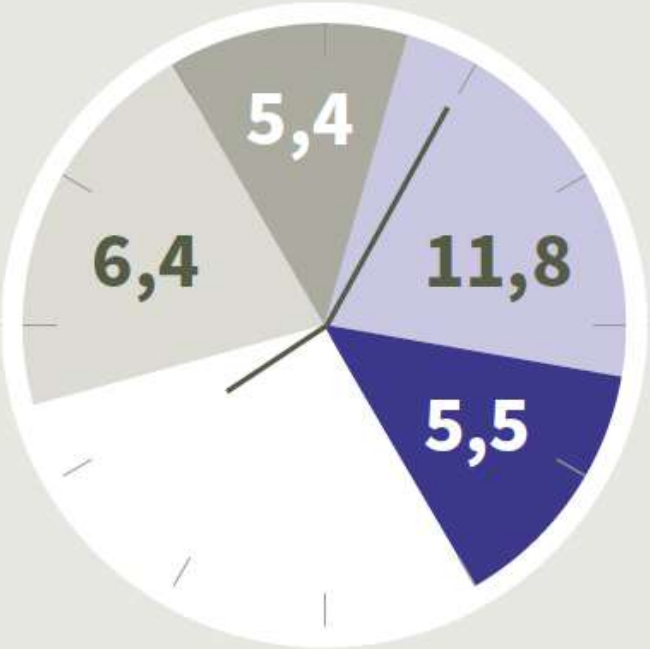

Anciennitet – stor forskel

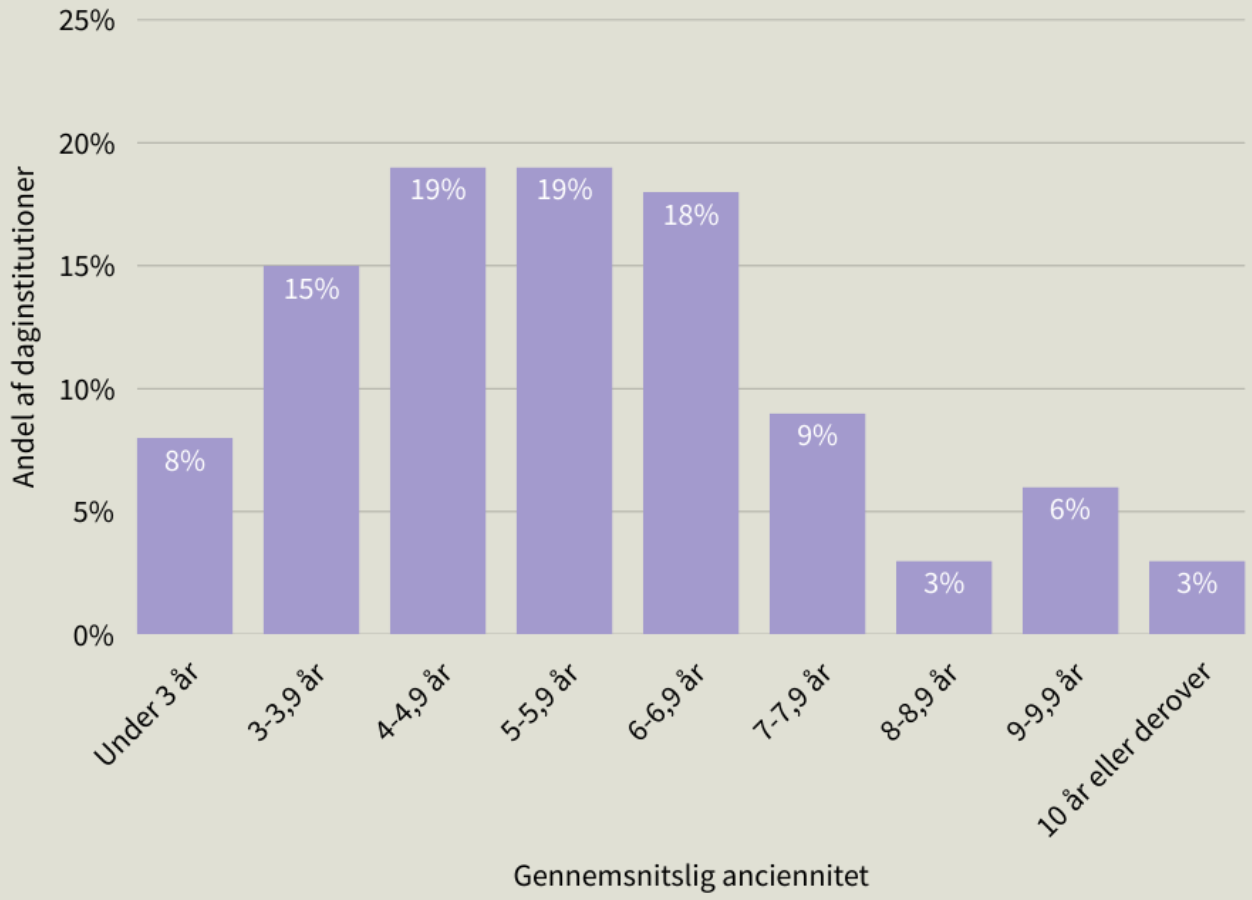

Sammenhængsanalyser

Der er i højere grad **en pædagog til stede om eftermiddagen** på de stuer, hvor det pædagogiske læringsmiljø vurderes ’godt’ sammenlignet med stuer, hvor det pædagogiske læringsmiljø vurderes ’utilstrækkeligt’

Ikke sammenhænge mellem kvaliteten af det **samlede pædagogiske læringsmiljø** og rammeforhold opgjort på **årsniveau**

Konklusion

- Flere nationale undersøgelser peger i samme retning
- Markant forskel på kvaliteten i de pædagogiske læringsmiljøer og forskelle i rammeforhold

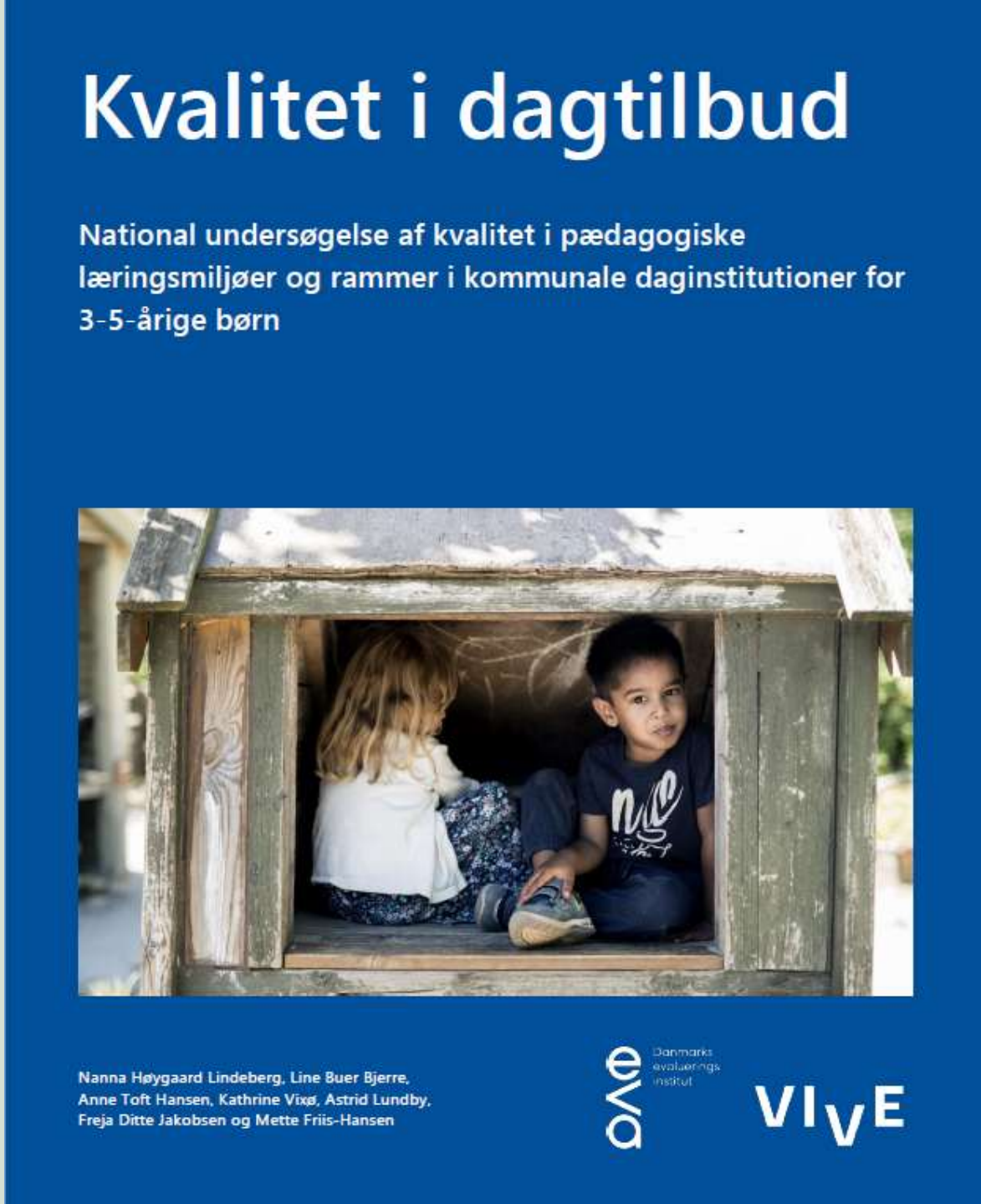

6 relevante indsatsområder

1. FOKUSERET INDSATS HVOR KVALITETEN ER LAVEST
2. TILSYN OG OPFØLGNING
3. PERSONALERESSOURCER
4. KOMPETENCEUDVIKLING
5. FAGLIG LEDELSE
6. EVALUERINGSKULTUR – FRA INTENTION TIL PRAKSIS

Tak for ordene

Nanna Høygaard Lindeberg, nali@vive.dk

Line Buer Bjerre, lbb@eva.dk

Ballerup Kommune

Hvordan kan man kommunalt arbejde med kvalitetsundersøgelsens resultater?

Peter Als, formand for Børne- og Skoleudvalget
Marie Louise Refsgaard, direktør

Fokus på kvalitet er ikke noget nyt – heldigvis

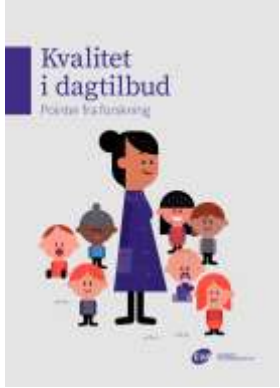

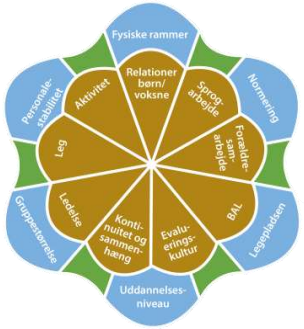

Hvad har vi gjort siden den første kvalitetsundersøgelse – og hvad gør vi fortsat?

Styrket vores eget pædagogiske tilsyn – baseret på KIDS siden 2022

- Længere observationer (7 timer)
- Observationer på afdelingsniveau (max 3 stuer)
- Flere observatører (leder, pædagog, konsulent)
- Tættere tilbagemelding og dialog med de involverede – fælles og troværdigt billede af styrker og udfordringer, helt ned på stueniveau

Særligt fokus på utilstrækkelig kvalitet

- Det er oftest kun en stue eller en afdeling (fx børnehaven) i et børnehus, der har utilstrækkelig kvalitet
- Klar plan når det sker – handleplan, påbud hvis der er brud på sikkerhed, opfølgende samtaler, fornyet observation og understøttende indsatser
- Inddragelse af alle aktører omkring børnehuset – medarbejdere, ledelse, forældrebestyrelse, faglige organisationer mv.
- Fokus på læring fremfor kritik – hvordan kan vi blive bedre?

Sådan løfter vi kvaliteten i praksis

Tid med børn og tid om børn

- Politisk ambition om 66 pct. pædagoger – men vi er ikke i mål
- Meritpædagog- og PAU-uddannelse – indtil videre ca. 45 nye pædagoger
- Kompetenceudviklingsforløb for både pædagoger og medhjælpere (opkvalificeringspuljen)
- Forberedelsestid til alle pædagoger – til fælles refleksion over praksis, forberedelse og evaluering
- Brug af KIDS i egne tilsyn

Faglig ledelse tæt på

- Pædagogiske leder i alle børnehuse, duo-ledelse i store huse
- Distriktsledere og administrative medarbejdere giver tid til kerneopgaven

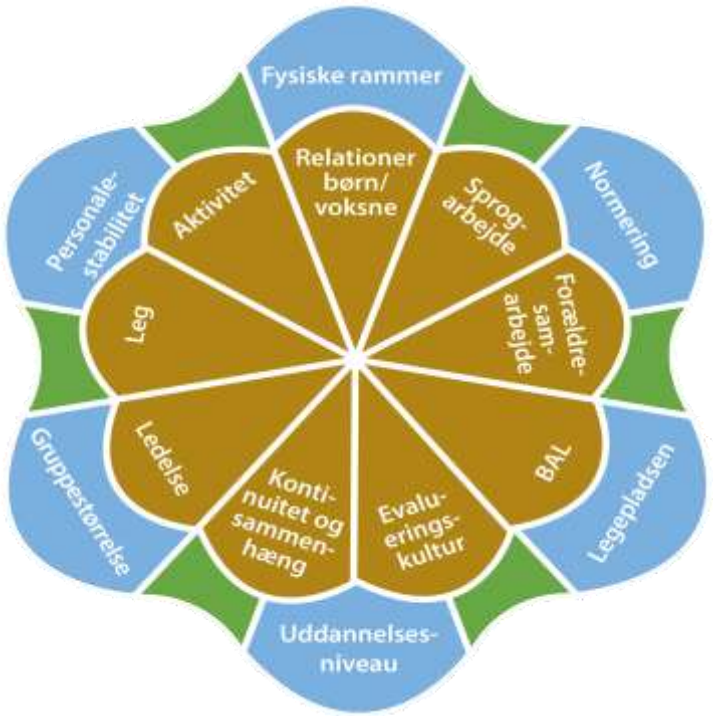

Sådan løfter vi kvaliteten i praksis

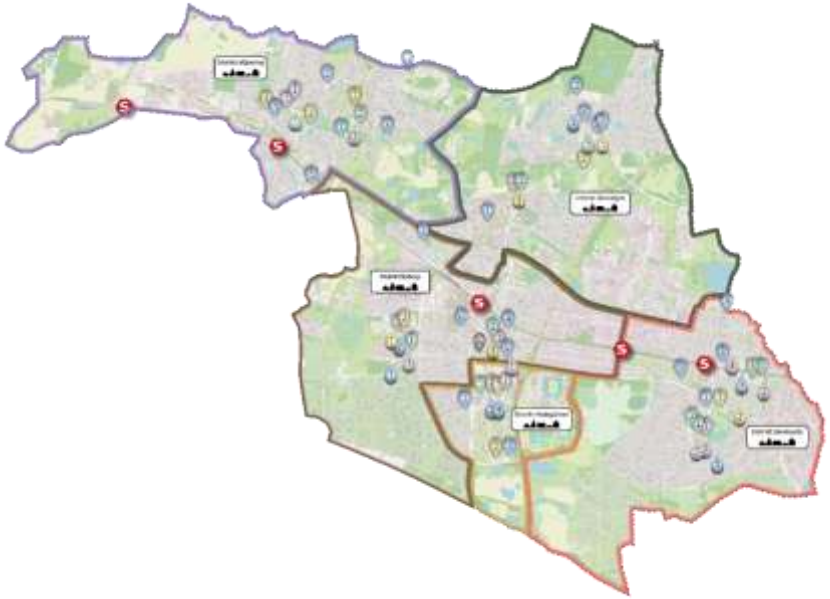

Stærke pædagogiske miljøer for <u>alle</u> børn

- Ressourcepædagog-korps i hvert distrikt
- Tværfagligt indsatsteam i ét distrikt
- 'SAMSPAL' – brug af specialpædagogiske kompetencer i børnehusene
- 'Sammen om børn' i tre distrikter – forældrecaféer og tidlige hjemmebesøg fra sundhedsplejerske og dagtilbudspædagog
- PPR tættere på

Plads til børn – fokus på de fysiske rammer

- Fokus på gode pædagogiske læringsmiljøer, når vi bygger nyt og renoverer
- Prioritering af udearealer, der understøtter leg og læring

En ny kvalitetsundersøgelse – og hvad så?

- Dialogmøde mellem **forældrebestyrelser, ledelse, faglige organisationer og børne- og skoleudvalg**
- **Pædagogiske ledere, distriktsledere og forvaltningsledelse** får EVA på besøg til præsentation af resultaterne inden sommerferien
- Temadrøftelse for **børne- og skoleudvalget** efter sommerferien

…samt fortsat fokus på eget kvalitetstilsyn, den systematiske opfølgning og evalueringskulturen i hverdagen – i distrikt, børnehus og på den enkelte stue

Hvad genkender vi og hvad genkender vi ikke hos os?

Hvad bør vi især interessere os for i det videre kvalitetsarbejde?

Hvordan kan vi omsætte undersøgelsens resultater i praksis?

Spørgsmål og dialog

Spørgsmål til drøftelser

- Er resultaterne fra den nationale kvalitetsundersøgelse genkendelige, når vi holder dem op mod den viden, vi har i egne kommuner om kvaliteten i de enkelte dagtilbud?

- Hvordan kan de nationale undersøgelsesresultater indgå i vores videre lokale dialog på politisk niveau - og med forældre, ledere, medarbejdere om udvikling af kvaliteten i dagtilbud?

- Giver vores nuværende tilsynspraksis tilstrækkelig viden om de dagtilbud, hvor kvaliteten ikke er god nok? Hvordan lykkes vi endnu bedre med at løfte de dagtilbud, der har betydelige kvalitetsudfordringer?

STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Nationale opfølgningsinitiativer

fra Børne- og Undervisningsministeriet

Regionalt møde i København d. 3. juni 2025

Budskabet fra ministeren

I brev udsendt til alle kommuner d.23. maj 2025:

- Kvalitetsundersøgelsens resultater er bekymrende
- Undersøgelsen er repræsentativ og resultaterne er derfor relevante for *alle* kommuner
- Kommunerne er forpligtet til at sikre uvildighed i deres tilsyn med dagtilbuddene
- Uvildighed i tilsynet er et væsentligt element i at få et retvisende billede af den pædagogiske kvalitet i alle dagtilbud
- Brug resultaterne, i kombination med viden fra tilsynet, som grundlag for den politiske drøftelse af udviklingen på dagtilbudsområdet (jvnf. §3a stk. 5)

Væsentlige indsatser på dagtilbudsområdet

Pulje til sociale normeringer:

- Regeringen vil fortsat prioritere midler til sociale normeringer i daginstitutioner ved en genudmøntning af puljen i 2026-2028
- I får information så hurtigt som muligt

Opkvalificeringspulje:

- Regeringen vil fortsat prioritere midler til opkvalificering af pædagogisk personale i dagtilbud ved udmøntning af puljen i 2026-2030
- I får information så hurtigt som muligt

Formidling af relevant faglig viden

På læringsportalen Emu Dagtilbud ligger faglig viden og inspiration relateret til kvalitetsundersøgelsen:

- Om de faglige temaer og de nationale udviklingsbehov- fx:
  - Relationer
  - Leg og aktivitet
  - Det tværgående fokus på børn i udsatte positioner

- Om indsatsområderne- fx:
  - Tilsyn og opfølgning på tilsyn
  - Faglig ledelse
  - Evalueringskultur

https://emu.dk/dagtilbud/den-nationale-kvalitetsundersoegelse-af-dagtilbud-3-5-aar-viser-behov-kvalitetsudvikling?b=t436-t6392

Udvikling af faglige anbefalinger

STUK udvikler en række faglige anbefalinger om arbejdet med **relationer** som opfølgning på kvalitetsundersøgelsen - i dialog med forskere

Anbefalingerne handler om:

- Relationer mellem børn og pædagogisk personale
- Børnefællesskaber

Anbefalinger til forvaltninger om understøttelse af sprogarbejdet

KAP. 1 **Styrk samarbejdet med dagtilbuddene**

KAP. 2 **Brug data i samspil med personalets egne betragtninger**

KAP. 3 **Løft de sprogansvarliges kompetencer, og involvér dagtilbudsledelsen**

KAP. 4 **Stimulér tosprogede børns sprog**

KAP. 5 **Skab trygge rammer for sprogvurdering af børn uden for dagtilbud**

Tværkommunale udviklingsgrupper

- STUK bidrager til KLs **tværkommunale udviklingsgrupper for dagtilbudschefer om arbejde med at håndtere dagtilbud med bekymrende kvalitet**
- Dagtilbudschefer og nøglemedarbejdere inviteres til at deltage i 4 møder over et år - fra efteråret 2025
- Fokus på at sikre viden og inspiration til denne opgave, gennem forskningsoplæg, vejledning om lovgivning og sparring på tværs af kommunerne

Tak for i dag

Invitation til deltagelse i tværkommunale udviklingsgrupper om arbejdet med dagtilbud med betydelige kvalitetsudfordringer

De tværfaglige udviklingsgrupper har til formål at sikre viden og inspiration på forvaltningsniveau til at understøtte en forandringsproces og opbygge kompetencer til at fremme kvalitetsudvikling i dagtilbud med betydelige kvalitetsudfordringer.

Ambitionen er derigennem at kapacitetsopbygge forvaltningen til at arbejde målrettet med denne gruppe af dagtilbud.

KL

Invitation sendt til alle dagtilbudsdirektører og chefer. Frist for tilmelding den 27. juni 2025.

Kontakt ldpe@kl.dk for mere information om deltagelse